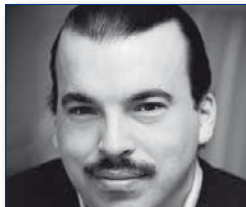

Artisterna

Mathias Zachariassen, tenor: *Judas Maccabaeus* och *En israelitisk man*. Mathias har haft ledande roller på bl a Metropolitan, Bastilleoperan i Paris, Berliner Staatsoper, Oper Frankfurt, Wiener Staatsoper, Theatre de la Monnaie i Bryssel, i Glyndebourne, Stuttgart, Zürich och San Francisco. David i Mästersångarna sjöng han på Metropolitan samt i Wien, Göteborg och Berlin. Styrmannen i Den flygande holländaren, Tamino i Trollflöjten, Alfredo i La Traviata, titelrollen i Hoffmanns äventyr, Nemorino i Kärleksdrycken och mycket annat. Nyligen sjöng han Kapten Vere i Billy Budd i Göteborg.

Anton Eriksson, bas: *Simon Maccabaeus* och *Eupolemus*. Anton har arbetat vid Kungliga Operan i Stockholm med roller som Dr Falke (Läderlappen), Schaunard (La Bohème), Silvano (Maskeradbalen), Marullo (Rigoletto), Dancaire (Carmen), Angelotti (Tosca), En Mandarin (Turandot) m m. Sommaren 2012 gjorde han framgångsrik debut på Opera på Skåret som Enrico i Lucia di Lammermoor. Anton har tidigare gjort bl a Escamillo i Carmen och Marcello i La Bohème. I Göteborg sjöng han Förste underofficer i Billy Budd och Dulcamara i Kärleksdrycken

Eva-Lotta Ohlsson, sopran: *En israelitisk kvinna*. Utbildad vid Operahögskolan i Göteborg, Magisterexamen. Arbetar nu vid GöteborgsOperan där Eva-Lotta bl a gjort Papagena och Pamina i Trollflöjten, Blomsterflicka i Parsifal, Barbarina i Figaros bröllop, Julia i Romeo & Julia, Crobyle i Thaïs, Musetta i La Bohème, Andra vattennymfen i Rusalka, Gianetta i Kärleksdrycken. Eva-Lotta är också en flitigt anlita-

konsertsångerska och tilldelades 2009 Jenny Lind-stipendiet som ledde till turnéer i bl a Kanada och USA.

Monica Danielson, alt: *En israelitisk man*.

Monica är utbildad och verksam vid Musikhögskolan och Operahögskolan i Göteborg. Hon har sedan sin examen arbetat som frilansande sängerska runt om i Norden med nutida musik som specialitet och på repertoaren finns rosade tolkningar av Boulez Le Marteau sans Maître, Schönbergs Pierrot Lunaire samt Thomas Adès America. Bland Monicas mest uppmärksammade operaroller finns Fröken D, Sieglinde, Dido, Mrs Herring samt en huvudroll i Marie Samuelssons nyskrivna opera Jorun orm i öga.

Johanna Rudström, mezzosopran: *Budbäraren*. Johanna avslutar nu sitt sista år på Operahögskolan i Stockholm. Där har hon framfört scener ur bl a Tintomara, La clemenza di Tito, La Cenerentola och Christina. Under 2013 gjorde hon blomsterflicka i Parsifal och tre roller i operan Jorun orm i öga. Johanna har fått flera stipendier, bl. a. från Kungliga Musikaliska Akademien.

Finn Rosengren, dirigent, verksam sedan 1978 vid GöteborgsOperan med musikaliskt ansvar för en mängd verk i olika genrer; orkesterkonserter, operor, baletter, operetter och musikalier. T ex Aniara, Romeo och Julia, Salome, Hoffmanns äventyr, Carmen, Trubaduren, Gustaf III, Spader dam, Turandot och senast Tosca och Lady Macbeth från Mzensk. Därtill en rad musikalier, senast West Side Story. Tidigare konserter med Göteborgs Konsertkör omfattar Cavalleria Rusticana och Puccinis Le Villi samt Haydns Skapelsen.

Oratoriernas mästare

Ämnet hade stark resonans för Händel i London, eftersom oratoriet fick sitt libretto år 1745 – mitt under inbördeskriget då det protestantiska kungahuset i London var anfallet av katolska styrkor från Skottland, Irland och Frankrike under ledning av "Bonnie Prince Charles" Stuart. Upproret blev slutgiltigt nedkämpat vid det blodiga slaget vid Culloden 16 april 1746.

Judas Maccabaeus hade premiär på Covent Garden Theatre 1 april, 1747, nästan på årsdagen av slaget, och tillägnades den dåtida motsvarigheten till Judas Maccabaeus, den engelska befälhavaren lord Cumberland. Det blev stormande succé och Händel själv återuppförde oratoriet sammanlagt 33 gånger mellan 1747 och 1759 – att jämföra med Händels 36 egna uppföranden av Messias.

Vår version är baserad på uppföranden från 1750, men har med ett nummer som Händel lade till först 1758 "Sion now her head shall raise – Tune your harps". I konserten medverkar även GöteborgsOperans båda ungdomskörer; Barnkören och Diskantkören. Tillsammans bjuds du på 200 körsångare, barockorkester och skickliga solister i landets bästa konsertsal.

Georg Friedrich Händel
(år 1685–1759)

Välkommen!

Vill du veta mer?

Göteborgs Konsertkör är en projektkör som varje vår och höst uppför större körverk, i vilka alla körvana sängare är välkomna att medverka!

Läs mer om nästkommande projekt – **Mozarts Requiem** – och hur du kontaktar oss på: www.gbgekonsertkor.se

Arrangör: Föreningen Göteborgs Konsertkör

Judas Maccabaeus av Georg Friedrich Händel

Konserthuset, Göteborg
Söndag 13 april, kl 16.00

Mathias Zachariassen, tenor

Anton Eriksson, bas

Eva-Lotta Ohlsson, sopran

Monica Danielson, alt

Johanna Rudström, mezzosopran

Symfoniorkester

Konsertmästare **Max Wulfson**

Göteborgs Konsertkör

Kormästare **Matts Johansson**

GöteborgsOperans

Barn- och Diskantkören

Kormästare **Ida Rosén Hamrå**

Dirigent **Finn Rosengren**

Program

Bakgrund till Judas Maccabaeus

Handlingen är ett koncentrat av den Maccabeiska frihetskampen år 166 till 161 före Kristus. Som lydstat i Alexander den stores imperium åtnjöt israeliterna religionsfrihet och Jerusalems tempel respekterades. När imperiet splittrades hamnade Palestina i den syriska maktsfären och år 169 BC attackerade Antiochus IV Jerusalem och försökte hellenisera befolkningen med tvång. Grekiska gudastatyer uppfördes i templet och den judiska religionen förbjöds år 167 f.Kr. Prästen Matthatias påbörjade då ett uppror i Judéen mot syrierna. Oratoriet börjar när Matthatias dött i frihetskampen och israeliterna har lidit nederlag i Solyma.

Del I

Uvertyr

"Mourn, ye afflicted children" Folket sörjer den stupade prästen och ledaren Mattathias.

"Well may your sorrows brethren flow" En israelitisk man och kvinna uppmanar de församlade att klä sig i säck och aska, och att slita sitt hår för att ge utlopp åt sin förtvivlan.

"From this dread scene" Samma par undrar vart de skall fly från Solymas ruiner.

"For Sion lamentation make, with words that weep and tears that speak" Israeliternas klagosång.

"Not vain is all this storm of grief" Mattathias son Simon Maccabaeus, också präst, säger att tvivel och förtvivlan inte passar det utvalda folket, utan att de skall be till Herren om vägledning.

"O Father, whose almighty pow'r" Folket ber den Allsmäktige skicka en djärv ledare.

"I feel the Deity within – Arm, arm ye brave" Simon, som får uppenbarelse att hans bror Judas är den utvalde ledaren, uppmanar israeliterna att beväpna sig.

"We come in bright array" Israeliterna svarar entusiastiskt på uppmaningen.

"Tis well, my friends – Call forth thy powers" Judas, som blir härförare, ber om styrka och mod att våga kriga mot en övermäktig fiende för att återvinna friheten.

"To Heav'n's immortal King we kneel" Den israelitiska kvinnan åkallar Herrens välsignelse för Judas.

"Come, ever-smiling liberty" Det israelitiska paret sjunger ut sin längtan efter frihet.

"Lead on, lead on, Judah disdains the galling load of hostile chains" Folket uppmanar ledaren att leda dem i krig för att skaka av sig ofrihetens förhatliga bojor.

"So will'd my father, now at rest ... resolve my sons on

liberty or death" Judas Maccabaeus minns faderns avskedsord att söner ska sträva efter frihet eller dö i kampen.

"Disdainful of danger" Judas, Simon och den israelitiska mannen förklarar sig redo att trotsa alla faror och störta mot fienden.

"Haste we, my brethren" Den israelitiska mannen uppmanar krigarna att skynda till slagfältet.

"Hear us, o Lord, on Thee we call" Folket ber om Herrens beskydd inför det kommande slaget.

"Victorious hero" Den israelitiska mannen berättar hur fienden besegrades och Syriens härförare dödades.

Del II

"Fallen is the foe" Israeliterna jublar över sin seger över den invaderande armén.

"Sion now her head shall raise – tune your harps" Mannen, kvinnan och folket lovprisar att man nu kan lyfta huvudet och fira segern med sång.

"O let eternal honours crown his name" Den israelitiska kvinnan prisar krigarnas mod

"Hail Judaea happy land! Salvation prospers in his hand" Folket lovsjunger det befriade Judéen.

Paus

"Thanks to my brethren - How vain is man who boasts in fight" Judas uppmanar folket att tacka Herren för frälsningen. Den som skryter över mäktigt mod är fåfång – det är Herrens hand som styr.

"O Judas, o my brethren" Budbäraren kommer med beskedet att syrisk kejsaren Antiochus skickat en ny stor armé under ledning av Gorgias för att krossa israeliterna.

"Ah wretched Israel, fall'n how low" Den israelitiska kvinnan och folket klagar över israeliternas fall från stor glädje till djupaste misströstan.

"Be comforted" Simon förutspår att plågorna inte är till för att förinta utan för att pröva dem, *"Turn to God and draw a blessing from his iron rod"* och fortsätter *"The Lord worketh wonders"*: Herren gör under för att bevisa sin härlighet.

"My arms! Against this Gorgias will I go" Judas tar upp vapnen och förutspår att Gorgias raseri kommer att vara verkningslöst mot israeliterna inspirerade av Jehovah.

"Sound an alarm" Judas uppmanar trumpetaren kalla ihop trupperna, "men bara de modiga".

"We hear, we hear, the pleasing dreadful call" Soldaterna svarar att de är villiga att offra livet för lagar, religion och frihet.

"Enough, to heav'n we leave the rest – With pious hearts" Simon föreslår att medan Judas och krigarna drar ut i fält skall han och de andra rensa ut hedningarna från templet.

"Ye worshippers of God! Down, down with the polluted altars" Israeliterna sliter ut de hellenska gudarnas altare från Jerusalems tempel.

"O never, never bow we down to the rude stock or sculptured stone" Folket uttalar att de aldrig ska böja sig för den hellenska avgudadyrkan.

Del III

"See, see yon flames" När statyerna slängts ut tänder folket ljus på altaret för att rena templet.

"O grant it Heav'n" Den israelitiska kvinnan ber en bön om att Judéens kvinnor skall få uppleva fred och slippa gråta över fler sårade och stupade soldater.

"From Capharasalama on eagle wings I fly" Budbäraren rapporterar att trots den syriska härens bepansrade styrkor så har Judas vunnit och brister ut i jubel: *"All his mercies I review gladly"*.

"Yet more, Nicanor lies with thousands slain" Berättaren berättar att Judas nalkas med troféer från den fallna befälhavaren för att visa att faran är över.

"See the conquering hero comes" Den segerrika befälhavaren hälsas av barn och vuxna.

"Sing unto God" Israeliterna tackar Herren för denna erövring som kröner deras frihetskamp.

"Sweet flow the strains that strike my ear" Judas berömmar sångerna, men ber israeliterna tänka på dem som dog för segern. Särskilt Eleazar, som attackerade den syriska befälhavarens elefant och själv krossades när elefanten föll.

"With honour let desert be crown'd" Judas sjunger att öknen skall krönas av ära när trumpeterna kallar israeliterna – priset är en lycklig jord och en ännu lyckligare himmel.

"Peace to my countrymen" Israeliternas sändebud till Rom, Eupolemus, återvänder med löfte från senaten i Rom att de vill försvara Judéen från fler attacker från omgivande fiender.

"To our great God be all the honour giv'n" Folket tackar Herren i himlen.

"O lovely Peace" Det israelitiska paret ser fram emot ett liv i fred, med vajande säd i dalarna och ulliga får på kullarna.

"Rejoice O Judah – Hallelujah, Amen" Simon Maccabaeus leder folket i glädjefylld lovsång.

